

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Türkiye ve Danimarka'da Plan,
Yaklaşımları

Yüksek Lisans Tezi

Mujde Yavuz

TÜRKİYE VE DANİMARKA'DA PLANLAMA YAKLAŞIMLARI

ŞEHİR PLANLAMA YÜKSEK LİSANS TEZİ
Hazırlayan Kent Plancı Mujde YAYUZ

İSTANBUL, 1989

YILDIZ UNIVERSİTESİ
GENEL KİTAPLIĞI

R 151

Kot :387.....
Alındığı Yer :Fen Bilimleri Enst.....
Tarih :19/12/1990.....
Fatura :
Fiatı :12.000 TL.....
Ayniyat No :1/38.....
Kayıt No :47476.....
UDC :
Ek :72.....378.242.....

TÜRKİYE VE DANİMARKA'DA PLANLAMA YAKLAŞIMLARI

ŞEHİR PLANLAMA YÜKSEK LİSANS TEZİ
Hazırlayan Kent Plancı Mujde YAVUZ

İSTANBUL, 1989

ÖZET

Ülkemizde planlama, uygulama ve süreç içinde gerçekleştirme politikalarının, henüz istenen seviyeye ulaşamaması, kentlerimizin yapılarında var olan sorunların çözümsüz kalmasına neden olmuş, sorunlar gün geçtikçe artmaya devam etmiştir.

Çalışmanın kapsamını, Türkiye'deki planlama eyleminin tarihsel kökleri, günümüzdeki planlama olgusunun hangi boyutlarda olduğu ve gelişmiş ülkelerden Danimarka'da ki planlama yaklaşımlarının araştırılması oluşturulmaktadır. Burada Danimarka'nın inceleme kapsamına alınmasının nedeni kaynak bulmadaki güçlüklerdir. Danimarka'da ki planlama çalışmaları ile ilgili bilgiler "Danish Town Planning Guide" adlı kitabın tercüme edilmesi ile elde edilmiştir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, 19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun sosyo-ekonomik yapısındaki dönüşümlerin kentleşmeye etkisi ile ortaya çıkan planlama çabalarının tarihsel süreç içinde, günümüz planlama yaklaşımına katkıları ele alınmıştır.

İkinci bölümde Türkiye'de planlama konusunda yetkili kurumlar ve görevleri, planlama kademeleri ele alınmıştır. Hiç kuşkusuz

bu planlama kapsamını belirleyen yürürlükteki 3194 sayılı yasadır.

Üçüncü bölümde ise Danimarka'da ki yaşam şartları,kentsel gelişme,planlama kademeleri,yaklaşımları ve uygulamaları örnekler ile verilmiştir.

SUMMARY

The reason why the problems present in the structure of our cities are left to be unsolved and why they get worser as time goes on is that the establismment politics in planning application and timing did not reach the desired level in Turkey.

The content of the work is made up of the historical roots of the planning activity in Turkey, the level of the current planning activity and the research about the planning studies done in Denmark which is one of the developed countries. The reason to include the research of Denmark into the content of the study is the obstacles faced to find resources. The information about the planning studies in Denmark is gathered from the Turkish traslation of the ,book called "Danish Town Planning Guide".

This study is made up of 3 parts. In the first part, the appearance of planning activities as a result of the effect of the transformation in the social-economic structure of Ottoman Empire on the urbanization in 19th century, the examination of this in the historical period of time and its fascilities for the sake of today's planning aproach.

In the second part, the associations which are appointed and

related to planning activity in Turkey and the stages in planning are handled. It is for sure that law number 3194 determines the planning content.

And the third part, the living conditions in Denmark, urban development, planning stages, the approaches and the applications are examined by means of examples.

İÇİNDEKİLER

I.BÖLÜM

PLANLAMA KAVRAMI

I.1.PLANLAMANNIN TANIMI -----	1
I.2.PLANLAMA EYLEMİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ-----	1
I.2.1.PLANLAMA FİKRİNİN DOĞUŞU-----	1
I.2.2.19UNCU YÜZYILDA OSMANLI İMPARATORLUĞUNDAKİ DÖNÜŞÜMLERİN MEKANA YANSIMASI VE PLANLAMA ÇABALARI-----	4
I.2.3.CUMHURİYET DÖNEMİNDE PLANLAMA ÇALIŞMALARI-----	7

II.BÖLÜM

GÜNÜMÜZDE YASAL DÜZENLEMELER (3194 sayılı İmar Kanunu) ve PLANLAMA YAKLAŞIMI

II.1.3194 SAYILI YASANIN AMACI VE KAPSAMI-----	15
II.2.PLANLAMA KADEMELERİ-----	15
II.2.1.ÜLKE PLANLAMA-----	15
II.2.2.BÖLGE PLANLAMA-----	21
II.2.3.ÇEVRE DÜZENİ PLANI -----	23
II.2.4.METROPOLİTEN PLANLAMA-----	24
II.2.5.KENT PLANLAMA-----	25
II.2.5.1.ANA PLAN (NAZIM PLAN)-----	26
II.2.5.2.İMAR PLANI-----	30
II.2.5.3.DETAY PLANLARI-----	33

III.BÖLÜM

DANİMARKA'DA PLANLAMA YAKLAŞIMLARI .

III.1.DANİMARKA'DA YASAM KOŞULLARI VE

KENTSEL GELİŞME-----35

III.2.PLANLAMA-----37

III.2.1.MAKRO PLANLAMA :-----37

III.2.1.1.İSKANDİNAVYA DÜZEYİNDE -----38

III.2.1.2.ULUSAL DÜZEYDE-----40

III.2.1.2.1.YÖNETSEL DAĞILIM-----40

III.2.1.2.2.ULUSAL FİZİKİ PLANLAMA-----40

III.2.1.2.3.SOSYO-EKONOMİK AÇIDAN

ULUSAL PLANLAMA-----43

III.2.1.3.SEKTÖR PLANLAMA-----43

III.2.1.4.BÖLGE PLANLAMA-----44

III.2.1.5.DOĞAL ALANLAR PLANLAMASI-----46

III.2.2.MİKRO PLANLAMA -----48

III.2.2.1.GENELDE ŞEHİR PLANLAMA OLGUSU-----48

III.2.2.2.FINGER PLAN (PARMAK PLANI)-----50

III.2.2.3.KENTSEL YARI PLANLAMASI-----51

III.2.2.4.LOKAL PLAN-----53

I.BÖLÜM

PLANLAMA KAVRAMI

I.1.PLANLAMAMANIN TANIMI

Planlamanın varoluş nedeni insandır. İnsanlar yaşadıkları mekan parçalarına ve mekanlar arasındaki ilişkilere kendi gaye ve arzularına göre ve kabiliyetlerine dayanarak bir yön vermek istemektedirler(1). Planlamanın amacını, kişinin- giderek kişilerin yani toplumun asgari istek ve gereksinme- leri saptar. Planlama, "kişi ile çevresi arasında uygun ve düzenli ilişkiler kurulmasını sağlamaya yönelmiş bir karar verme sürecidir"(2) diye tanımlanabilir.

I.2.PLANLAMA EYLEMİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

I.2.1.PLANLAMA FİKRİNİN DOĞUŞU

19.yüzyıl kentleşme ve kent planlama formasyonu açısından

Batı'da,daha sonraki yıllarda da diğer dünya kentlerinde bir dönüm noktasıdır.

19.yüzyıla kadar şehirler ülkelerinin kırsal yerlerine göre ekonomik ve kültürel faaliyetleri açısından diğer kentler ile ilişkilerin kurulduğu ve bu faaliyetlerin canlı tutulduğu merkezler durumunda idiler.Derebeylik yönetiminin köylü üzerinde kurduğu baskı rejimi,köylünün rahatça kentlere gidip yerleşmesini ve ulaşım teknolojisinde henüz gelişmelerin başlamaması,kır ile kent arasında dinamik bir yaşamının gelişemediğini göstermektedir.

19.yüzyıla girerken toprak sahibinin köylü üzerindeki baskısının ortadan kalkması,teknik alandaki gelişmelerin Sanayi Devrimini oluşturması kırsal alanlardan,kentlere nüfus akımını başlatmıştır.Teknik ve ekonomik gelişmeler,beraberinde kentlerde nüfus artışına ve bu nüfusun gelişigüzel alanlarda yerleşecek eski kent dokusunu ve sosyo-ekonomik yapısını değiştirmesine neden olmuştur.Bu göç eden nüfusun kent merkezinde oluşturduğu sefalet mahalleleri nedeniyle,eski sahiplerinin kent dışına doğru süzölmeye başladığını ve burarlarda yeni mahallelerin oluştuğu görölmektedir.

Kentlerde meydana gelen bu sosyo-ekonomik yapısal dönüşümlerin zararları farkedilmeye başlandı."Avusturya'da Camillo Sitte 1889'da yayınlanan"Şehircilik"adlı kitabı ile şehir-

lerin devrin teknik ve ekonomik imkanları ile hiçte bağdaştırılamayacak şekilde ve çok fena bir yönde geliştiğini izah ve örneklerle isbat ederek,bugün dahi çok güzel şehirlerin kurulup geliştirilebileceği tezini savundu" (3)

19.yüzyılın ikinci yarısında Fransa'da Le Play ve onun İngiltere'deki talebesi Patrick Geddes günümüzün şehircilik anlamına ulaşmayı sağlayan sosyal araştırmaların metodlarını getirdiler" (3).

"İngiltere'de,Ebenezer Howard'ın 1898'de yayımlanan "Yarın" adlı kitabı bahçe-şehir hareketini yarattı.Küçük ölçüdeki denemeler bir yana bırakılırsa,yarım yüzyıl kadar bir duraklama geçiren bahçe-şehir hareketi,ikinci Dünya Savaşı'ndan sonra hem İngiltere'de gelişti,hemde başka memleketlere yayıldı."(3)

Tarihsel süreç içinde İngiltere'de ortaya çıkan ve diğer ülkelere de yansıyan bahçe-şehir modelinden sonra lineer,tarak,molekül şehir planlamaları gibi olgular ortaya çıkmıştır.Planlama özellikle ikinci Dünya Savaşından sonra tahrip olan kentlerin yenilenmesi ve konut ihtiyacının giderilmesi yönünde planlamalar yapılmıştır.

Kısaca özetlemek gerekirse modern kent planlaması fikri 19.yüzyılda sanayi devriminin etkisi ile kentlerde başlayan

sorunlara çözüm bulmak ve kentlerin bir düzen içinde gelişmesini sağlamak insanların daha sağlıklı çevrelerde yaşamalarını gerçekleştirme endişesinden doğmuştur diyebiliriz.

I.2.2.19UNCU YÜZYILDA OSMANLI IMPARATORLUĞUNDAKİ DÖNÜŞÜMLERİN MEKANA YANSIMASI VE PLANLAMA ÇABALARI

Avrupa'da kapitalizmin gelişmesi yalnız sanayileşen ülkelerin kentlerinde değil, sanayileşmemiş ülkelerin kentlerinde de önemli dönüşümlere neden oldu.(4)

Bu dönüşümler genel hatlarıyla ve kısaca şöyle özetliyebiliriz:

. Kentlerin dış bağlantı sistemleri değişme göstermiş, demiryolu ve buharlı gemilere dayanan deniz ulaşım ağı kurulmaya başlanmış, bu gelişmelerin sonucu kentlerde demiryolu liman ve rıhtım v.b. yeni altyapı yatırımları gerçekleşmiştir. Ayrıca kent içi ulaşımında atlı arabanın devreye girmesi arazi kullanışta belirgin değişimleri ortaya çıkarmıştır. Kent içinde geometrik dokulu sokak ve caddelerin biçimlendirdiği yeni mahalleler ile ulaşabilirlik sayesinde kent dışında büyük ve gösterişli bağ evleri yapılmaya başlanmıştır.

.Dış ticaretin artması kent merkezinde de değişimler yaratmış hanların yerini otel, istasyon, antrepo gibi yapılar almıştır.

.19 uncu yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda askeri sınıfın yerini devlet bürokrasisinin alması kentlerin merkezinde devlet dairelerinin yer almasına neden olmuştur.

.Osmanlı İmparatorluğu'nun 19uncu yüzyıldaki dönüşümü içinde yükselen yeni sınıflar,bürokrasi v.b. yeni bir yaşantı biçiminide getiriyordu.Böylece kent merkezlerinde yeni kültür ve eğlence odaklarıda oluşuyordu.

.Bu yapılanmalar sonucu kent merkezlerinde geleneksel ve modern gibi ikili bir yapı yer alıyordu.

.Osmanlı kentlerinin dönüşümünde etkili olan bir başka öge Osmanlı İmparatorluğu'nun küçülmesine paralel olarak aldığı göçlerdir.Bu dönemlerde çok sayıda göçmen gelmeye bunların bir kesimide kentlere yerleşmeye başlamıştır.

.Kentlerde yeni göçmen mahalleleri ve yeni kültür öğeleri ortaya çıkmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda 19uncu yüzyılda meydana gelen sosyo -ekonomik ve giderek mekansal dönüşümlere ayak uydurma çabaları izlenmektedir.

Bu çabalar sonucu Osmanlı kentlerinde İmar ve planlama hareketleri az da olsa hissedilmeye başlanmıştır.Ancak Avrupa-

da geliştiğini gördüğümüz kent planlaması yaklaşımlarının Osmanlı toplumuna yansması oldukça sınırlı kalmıştır.

Bu dönemde yabancılar eliyle ilk harita alma ve plan yapma girişimlerinin başladığı görülmektedir.(5)

İlk imar hareketlerinin imparatorluğun başkenti olan İstanbul da başladığını görüyoruz.

İstanbul'un ilk imar planının İstanbul'da görevli Alman bir subay olan Moltke tarafından yapıldığı söylenebilir. Moltke'nin 1842 yılında yaptığı haritada yalnız kentin varolan durumu gösterilmemekte aynı zamanda üzerinde imar kararları da bulunmaktadır. Bu plan kararlarına göre İstanbul'da yeni yapılacak binaların kagir olması önerilmiş, bina yapacak olanlara geniş ve geometrik kurallara göre geçirilecek sokaklarda yer gösterileceği bildirilmiştir. Ahşap ev ve çıkmaz sokak yapılmasına izin verilmemiş, yollar 20, 15, 12, 10 zira genişlikte olmak üzere dört kademeye ayrılmıştır. Olanaklı olan her yerde meydan bırakılmasına önem verilmesi istenmiştir. Ana yollar belirlenmiş ve üzerindeki bina yükseklikleri maksimum 3 kat ile sınırlandırılmıştır.(6)

Bu planın en önemli etkisi Osmanlıların ilk İmar Məvzuatı olan 1848 tarihli Ebniye Nizamnamesi'nin yayınlanmasına öncülük etmiş olmasıdır.

1854 yılında, İstanbul'u imar etmek, yollarını, sokaklarını genişletmek, kentin temizlik işlerini yürütmek, esnafı ve tüccarı denetlemek gibi görevler için İstanbul'da Şehremaneti kuruldu.(7) Daha sonra İstanbul ondört belediye dairesine ayrıldı. Bunlardan Şişli-Beyoğlu bölgesini içine alan Altıncı Daire-i Belediye daha sonra diğer bütün belediyelere öncülük etmiştir. Bu bölgenin kadastro haritası yapılmış, yollar mümkün olduğu kadar genişletilip, taş kaplanmış ve kaldırım yapılmıştır. Ayrıca parklar, sağlık tesisleri ve mezba- ha gibi hizmetler de yerine getirilmiştir.

Avrupa'nın etkisi sadece İstanbul ilinde görülmemektedir, 1870'li yıllardan sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun diğer kentlerinde de demiryolu, liman gibi altyapılar ile tramvay, su v.b. kentsel hizmetlerin getirilmesine paralel olarak diğer imar faaliyetlerinin de başlamış olduğu görülmektedir. Bu faaliyetler sonucu kentlerde teker teker belediyeler kurulmaya başlanmış, tüm kentlere yayılması ise Birinci Meşrutiyet'in ilanı ile kabul edilen 1877 tarihli Vilayet Belediye Kanunu ile olmuştur.

I.2.3.CUMHURİYET DÖNEMİNDE PLANLAMA ÇALIŞMALARI

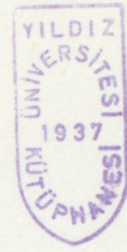
Cumhuriyet hükümetleri savaş sonrasında iki önemli belediyecilik ve imar sorununu çözmek zorunda kalmışlardır. Sorunlardan birincisi, özellikle, Batı Anadolu'daki kentlerin sa-

vaş sonrasının koşullarına uydurulması, ikincisi, Ankara'nın başkent olarak ilanıdır. Ankara'nın başkent olması kararının başarıya ulaşması öncelikle yeni rejimin ideolojisi ile tutarlı, çağdaş bir kentin kurulmasından geçecektir(8). Örgütlenme biçimlerinin düzenlenmesi, politik destekler ve hazırlanan İmar Planı gibi itici ve yönlendirici güçler hiç bir kentimizde yaşanmamıştır. Bu nedenle Ankara'nın imarı Türkiye'deki diğer kentler için bir örnek oluşturmaktaydı.

Bu dönemde özellikle Ankara dışında hızlı bir nüfus artışı yaşayan kent yoktur. Bu nedenle konut ve arsa sorununda yalnızca bu ilde yaşanmaktadır. Bu özellik ülke nüfus artış hızının düşük olmasından, diğer yandan henüz kırdan kentlere göç olgusunun başlamamasından kaynaklanmaktadır.

Savaş sonrası yangın alanlarında daha önceki dönemde görülmeyen önemli bir özellik vardı. Bu da bu alanların sahiplerinin Anadolu'yu terk etmiş olmasıydı. Bu durumda yeni düzenlemeler yapmak için mülkiyet sorununun çözülmesi daha da zorlaşacaktı. Bu nedenle 1925 yılında 1882 tarihli Ebniye Kanununun bazı maddelerini değiştiren 642 kanun çıkarıldı. Bu yasa ile 150 den fazla binanın yandığı alanlarda belediyelere önemli düzenleme yetkileri verildi (9).

1930-1936 yılları arasında birbiri ardına çıkarılan yasalar ile kurumsal bir düzenlemeye gitmişlerdir. Bu yasalardan ilki

1580 sayılı belediyeler kanunudur (10).Çıkartılan bu yasa ile kurulması amaçlanan çağdaş kent için belediyelerin görev alanları genişletilmeye çalışılmıştır.

1953 sayılı "Umumi Hıfssıhha Kanunu'ndan üç yıl sonra çıkan 18 Haziran 1933 tarihli 2290 sayılı Belediye Yapı Yollar Kanunu,kanunun yayınlanması tarihinden itibaren İçişleri Bakanlığı'nın belirteceği süre içinde hali hazır haritasını hazırlatmasını ve beş yıl içinde de ya tek başına ya da belediyelerin plan hazırlatmak için kuracakları birlikler eliyle kent planı yaptırmaya mecbur tutuyordu.Bu yasalarla belediyelerin kent planlarını hazırlatması bir zorunluluk haline geliyordu(11).7 Haziran 1935 tarihinde Belediyeler Kanunu'na ek olarak çıkartılan 2763 sayılı kanun planlamanın yapılmasını sağlamak için "Belediye İmar Heyeti" gibi merkezi yeni bir kurum getiriyordu.

1950'li yıllarla birlikte tarımda makinalaşma sonucu,kırdan kentlere büyük bir nüfus hareketi başlamıştır.1960'lara doğru kent içinde Belediye denetiminde yoğunlaşma artarken,çevreden de gecekondular halkaları çoğalmaktadır (12).

Bu dönemde hızlı kentleşme sürecinin devam etmesi nedeni ile bir yapı nizamnamesi niteliğinde olan Yapı ve Yollar Kanunu ülke şartlarına cevap vermiyordu.Kentte meydana gelen ikili yapıya göre bir yasa çıkarılması hazırlıkları başladı ve 1956 yılında 6785 sayılı İmar Kanunu meclisten geçti.

1958 yılında İmar ve İskan Bakanlığı kuruldu.

1960 devriminin ardından Devlet Planlama Teşkilatı kurulmuş ve planlı döneme adım atılmıştır. Bu arada Batı Ülkele-
rinde 1960'ların başından itibaren planlama yaklaşımların-
da yeni atılımlar söz konusu olmaya başlamıştır. Bunlar:

.1960'ların başında özellikle Amerika Birleşik Devletleri'n-
de ulaşım mühendisleri karşılaştıkları sorunları çözmede bil-
gisayar modellerini kullanmaya baş lamışlardır. Bu modeller
plancılara da pek çok kolaylık ve yenilikler getirmiştir. Bu
kolaylıklardan bazıları, gelecekle ilgili tahminler yapmak
alternatifleri incelemek ve en iyi sonuç verecek planı seç-
mek olarak sıralanabilir.

.1960'larda planlama yaklaşımı değişim göstermiştir. Plan-
cının yaptığı iş ve planları üretim biçimi ile ilgili görüş-
leri, kağıt üzerinde bitmiş ve gelecekte istenen belirli bir
durumu gösteren sabit plan üretme yaklaşımından, gelişmenin
sürekli kontrol edildiği ve bu kontrolün gerçekleşmesi için
gerekle modellerin üretildiği bir planlama yaklaşımına dö-
nüşmeye başlamıştır. Artık planlama İngiliz plancı Patrick
geddes'in tanımladığı gibi "araştırma-analiz-sentez(plan)"
gibi üç ayrı aşamadan oluşmamaktadır. 1960'lar ve 1970'lerin
ilk yarısında planlamanın, Amaçlar-Sürekli bilgi akımı-Ge-

leceklerle ilgili alternatiflerin simülasyonu-Değerlendirme
Saçım-Sürekli İrdeme aşamalarından oluştuğu görüşü yay-
gınlaşmıştır (13). Böylece planlama artık daha esnek ve daha
geniş bilgi akımına sahiptir. Bu yaklaşım geniş kapsamlı plan-
lama yaklaşımı olarak tanımlanmıştır.

Planlama tekniklerindeki gelişmeler, ekonomik, toplumsal, ör-
gütsel ve fiziki mekan düzenleme konularını içeren geniş
kapsamlı bölge planlama çalışmalarını yaygınlaştırır. Bu an-
layış içinde metropoliten alanların planlaması da önemli
bir konu olarak gelişir.

1960'lı yıllarda Avrupa ve ABD'de benimsenen planlama yön-
temleri de daha önce olduğu gibi gelişmekte olan ülkelere
aktarılır. Bu ülkelerde de bölge planlama çalışmalarına baş-
lanmış ve metropoliten kentlerde Nazım Plan Büroları kurul-
muştur. (İstanbul 1966, İzmir 1968, Ankara 1969)

Ancak hazırlanan bölge planları genelde rafları dolduran
rapor yığınları olmaktan öteye gidememiştir. Metropoliten
alanlara ait planların yapım sürelerinin uzunluğu kentsel
büyüme hızlarının gerisinde kalmıştır (14).

1960'ların başları, hızlı bir kentleşmenin etkilerinin ülke-
de yakından hissedildiği, gecekondu sayısının hızla arttığı

konut açığının büyüdüğü yıllardır (15).Devlet Planlama Teşkilatı kurulmuş,1961 anayasası,bir yandan yerel yönetimlere görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanmasını güvenceye bağlarken,bir yandan da seçilmiş organların çalışmasını yargı güvencesi altına almıştır.Bunun yanı sıra,devlete yoksul veya dar gelirli ailelerin konut gereksinmelerini karşılamak görevini de vermiştir.1957'de kurulan İmar ve İskan Bakanlığının öncülüğü ile,nüfusun ülkede dengeli dağılımı ve bölge planlaması gibi konular önem kazanırken 775 sayılı Gecekondu Yasası ile,gecekondulara karşı yasaklayıcı bir tutumla yasallaştırıcı bir tutum arasında kalan bir yöntemle yaklaşmak yeğlenmiştir (16).

1970'li yıllarda geniş kapsamlı planlamaya karşı kaynakların kıtlığı ve bu tür planlama yaklaşımı için gerekli koşullardan planlama kurumlarının uzak olması gibi gerekçeler ile tepkiler oluşmuştur.Tepkiler sonucu ortaya çıkan yaklaşım küçük,parçalı planlamaları savunan yaklaşımlardır.

Diğer yandan,1970 sonrasında genel olarak tüm ülkelerde karşılaşılan hızlı ekonomik,teknolojik,toplumsal ve siyasal gelişmelerde uzun vadeli bir planlamayı gerektiren geniş kapsamlı yaklaşımdan uzaklaşmayı güçlendirir.

Üretim ve hizmetlerin büyük metropollerde yoğunlaşması mev-

cut yapılaşmış çevrenin kalitesi üzerinde olumsuz etki yapar. Doğal çevre, kirlenme sonucu yıpranmıştır. Kentsel alanlarda gürültü kabul edilebilir seviyenin üzerine çıkmaktadır. Bütün bu sorunlara bir de 1970'lerde ki petrol bunalımının getirdikleri eklenince yeni çözümlerin aranması kaçınılmaz olmuştur.

1972 'de Stockholm'de toplanan Birleşmiş Milletler Konferansında "Çevre Koruma"nın tüm dünya ülkeleri için önemli bir konu olduğu görüşü benimsenir. Fransa ve İngiltere'de çevre bakanlıkları kurulur.

1960'ların anahtar sözcüğü olan "Geniş Kapsamlı Planlama" yerini "Koruma"(Conservation), "Kendiliğinden Gelişme", "Katılım" kavramlarına bırakır.

Daha önce kentsel trafiğin otoyollara kanalize edilmesi görüşü benimsenirken, bu dönemde otoyolların olumsuz yönleri vurgulanır, kamu ulaşım sisteminin geliştirilmesi savunulur. Konut konusunda da ağırlık yıkıp yeniden geliştirmek yerine, sıhhiileştirmek ve iyileştirmeye doğru kayar.

Yüksek nüfus artış hızları ve 1970'lerin ekonomik güçlükleri sanayileşmiş ülkeler tarafından önerilen geniş kapsamlı planlama çalışmalarının başarısızlığı ile birleşince, gelişmekte

olan ülkelerde de kendi koşullarına özgü yeni çözüm önerileri kaçınılmazdır. Ancak, öneriler yine gelişmiş ülkelerin plancıları tarafından yapılmaktadır (17).

Ülkemiz ekonomisinde, dünyadaki petrol bunalımının etkisine girmiştir. 1605 sayılı yasa ile kıyıların ve kırsal alanların korunmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

1980 sonrası ekonomik politikalarda liberalleşme çerçevesi içinde 6785 sayılı kanunun yetersiz kalması üzerine imar mevzuatında önemli değişiklikler yapılmıştır. 1984 yılında 3086 sayılı Kıyı Kanunu, 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin yönetimi hakkında kanun, 1985 yılında ise 3194 sayılı İmar Kanunu çıkarılmıştır.

1985 öncesi dönemde, yürürlükte olan 6785 sayılı Kanunda var olan merkezi yönetimin vesayet ve denetimi kaldırılarak, liberalleşme politikalarına paralel olarak çıkarılan 3194 sayılı İmar Kanunu'nda, planlama ile ilgili bütün yetkiler, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelere, dışında valiliklere bırakılmıştır.

İster birinci sanayi devrimini tamamlamış olsun, ister kalkınma çabası içinde bulunsun, her toplum ulusal kalkınma ve gelişme amaçlarına saptamak, ülke ölçeğindeki yerleşme politikasını bu amaçlara göre, hızla gerçekleştirmek yolundadır.

(18)

ülke planlama, ulusal düzeyde ve ölçüde toplumsal, ekonomik

II.BÖLÜM **ülke sorunlarının bir bütün olarak tasarlanması,prog-**
GÜNÜMÜZDE YASAL DÜZENLEMELER (3194 sayılı İmar Kanunu)ve-
PLANLAMA YAKLAŞIMI maktadır.ülke düzenleme,ülkelerarası top-
lumsal,ekonomik ve mekansal ilişkilerin etkisi altındadır.

II.1.3194 SAYILI YASANIN AMACI VE KAPSAMI **ülkine göre ülke**
düzenlemeyle politika arasında sıkı ilişkiler vardır.ülke

Bu Kanunun amacı,yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaş-
maların;alan,fen,sağlık ve çevre şartlarına uygun oluşumunu
sağlamaktır.Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dı-
şında kalan planlar ve inşa edilen resmi,özel tüm yapılar bu
Kanun kapsamındadır. planlamadır.(19)

II.2.PLANLAMA KADEMELERİ **ülkeye olan ihtiyas günler güne his-**
sedilmi ve nihayet 27-Mayıstan sonra hemen bu konuda bir ka-

II.2.1.ÜLKE PLANLAMA **ve yoluna gidildi."Başbakanlığa bağlı bir**
Devlet Planlama Teşkilatı Kuran 91 sayılı Kanun 30 Eylül 1960

Günümüzde bütün ülkelerin kendine göre ulusal bir yerleşme
ve kalkınma politikası vardır.ülke verilen görevler göyle

İster birinci sanayi devrimini tamamlamış olsun, ister kalkınma çabası içinde bulunsun, her toplum ulusal kalkınma ve gelişme amaçlarını saptamak, ülke ölçüsündeki yerleşme politikasını bu amaçlara göre, hızla gerçekleştirmek yolundadır. (18)

Ülke planlama, ulusal düzeyde ve ölçüde toplumsal, ekonomik ve mekansal sorunların bir bütün olarak tasarlanması, programlanması, plan haline getirilmesi ve uygulanması eylemlerinin tümünü kapsamaktadır. Ülke düzenleme, ülkelerarası toplumsal, ekonomik ve mekansal ilişkilerin etkisi altındadır. Bu ve benzeri ilişkileri politika belirlediğine göre ülke düzenlemeyle politika arasında sıkı ilişkiler vardır. Ülke planlama ne şehirleri, çevreleri ile birlikte iç yapılarını yeniden şekillendirmekten ibaret bir şehircilik, nede mekansal boyutu olmayan bazı teknik ve politik kararların alınmasıdır. Özünde sosyo-politik, ekonomik-politik kararları içeren çok kapsamlı bir planlamadır. (19)

Türkiye'de ulusal planlamaya olan ihtiyaç günden güne hissedildi ve nihayet 27 Mayıs'tan sonra hemen bu konuda bir kanun tasarısı hazırlama yoluna gidildi. "Başbakanlığa bağlı bir Devlet Planlama Teşkilatı kuran 91 sayılı Kanun 30 Eylül 1960 da Milli Birlik Komitesince kabul edilerek yürürlüğe girdi. Kanunun 2. maddesinde plan örgütüne verilen görevler şöyle

sıralanmıştır:

a-Memleketin tabii, beşeri ve iktisadi her türlü kaynak ve imkanlarını tam bir şekilde tesbit ederek takip edilecek iktisadi ve sosyal politikayı ve hedefleri tayinde hükümete yardımcı olmak,

b-Muhtelif Bakanlıkların iktisadi politikayı ilgilendiren faaliyetlerinde koordinasyonu temin etmek için tavsiyelerde bulunmak ve bu hususlarda müşavirlik yapmak.

c-Hükümetçe kabul edilen hedefleri gerçekleştirecek uzun ve kısa vadeli planları hazırlamak.

d-Planları başarı ile uygulanabilmesi için ilgili daire ve müesseselerle mahalli idarelerin kuruluş ve işleyişlerinin ıslahı hususunda tavsiyelerde bulunmak.

e-Planın uygulanmasını takip etmek,değerlendirmek ve gerekli hallerde planda değişiklikler yapmak.

f-Özel sektörün faaliyetlerini planın hedef ve gayelerine uygun bir şekilde teşvik ve tanzim edecek tedbirleri tavsiye etmek." '(20)

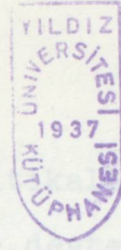
D.P.T 'nin en yüksek organı,Yüksek Planlama Kurulu dur.Bu kurulun üyeleri Başbakan (yada Başbakan yardımcısı),Bakanlar Kurulunca seçilecek üç Bakan,Planlama Müsteşarı,İktisadi Planlama Dairesi Başkanı,Sosyal Planlama Dairesi Başkanı ve Koordinasyon Dairesi Başkanıdır.Anayasanın 129. maddesinde şu hüküm yer almaktadır:

İktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma plana bağlanır. Kalkınma bu plana göre gerçekleştirilir.

Anayasanın, iktisadi ve sosyal hayatın düzeni başlığını taşıyan 41. maddesinde: Kalkınma planları yapmak devletin ödevidir. hükmü yer almıştır. Yine bu maddeye göre iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma, demokratik yollarla gerçekleştirilecek, bu maksatla milli tasarruflar artırılacak, yatırımlar toplum yararına gerektirdiği önceliklere yöneltilecektir. (21)

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (1963-1967) kalkınmanın bölgelerarası dengeyi sağlayıcı yönde olması, şehirleşme ve nüfus sorunlarının çözülmesi, kamu hizmetlerinin dağıtılmasında gelir dağılımını dengeleyici bir yöntem izlenmesi, potansiyel kaynakları olan bölgelerin gelişmesini düzenlemek gibi unsurlar yer almıştır.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (1968-1972) şehirleşme olayına önemle yer verilmektedir. Şehirleşmenin destekleneceği, şehirleşmeden ekonomiyi itici bir güç ve gelişme aracı olarak yararlanılacağı, şehirleşmenin sosyal değişme hızını azamiye çıkartmasının gözetileceği, sanayileşme, tarımda modernleşme ve şehirleşmenin gelişme olayı içinde birbirinden ayrı düşünülemeyeceği, şehir sorunlarının çözümünde şehirlerin tek başına ele alınmayacağı esasları ayrıca be-

lirtilmiştir.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977)nda kademeli şehirleşmeye geçiş önerilmektedir.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında(1979-1983)kalkınma, sanayileşme,tarımda modernleşme,kentleşme bileşenlerine yer verilmekte,ancak bu süreç içinde çevre unsurunun dikkate alınacağı sorun yaratılmadan önlem aşamasında çözüme kavuşturulmasına ağırlık verileceği belirtilmekte,sağlıklı ve hakça bir gelişme hızı,hızlı sanayileşme ve sağlıklı bir kentleşmenin tüm yurda yaygın olarak uyumlaştırılması ilkeleri belirtilmektedir.

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1984-1988)için Bölgesel gelişme özel ihtisas komisyonu kuruldu.Bölgelerarası farklılığın azaltılmasına yönelik kalkınma planları amaçtı ve bu amaç doğrultusunda sanayinin ülke yüzeyine yaygınlaşması ve kamu hizmetlerinin dengeli dağılımı hedeflenmiştir.

(22)

Hazırlanan Kalkınma Planlarında amacın sadece ekonomik sektörler arasındaki dengeyi sağlamak olması veülkesel ölçekte bir fiziki planlamanın söz konusu olmaması,bugünkü düzensizliğin temelini oluşturmaktadır.Her yatırımda sosyal yapı,yapıldığı çevre ve bu yatırımın ülke ölçeğinde yapacağı etkiler,bir bütün olarak ele alınmalıdır.Gerçekte ekono-

mik ve sosyal yatırımların dağılım politikaları ile bunların gerçekleşmesini sağlayıcı denetleme, destekleme, mekanizması ve her ölçekteki yer seçimi ölçütlerini saptayan işlevleri fiziki plan içermektedir. Bu da ekonomik planlama ile mekan boyutunun birlikte ele alınması gereğini açıkça ortaya koymaktadır. (23)

Ülke düzenleme eyleminin hedefi, yerleşme sistemlerini ve sistemler arası ilişkileri belirtecek ve yönetecek yeni bir yerleşme düzenini, yeni bir türk mekanının gerçekleşmesini istemli olarak hazırlamaktır. Ancak bugüne dek mekan boyutunda bir düzenleme eylemi gerçekleştirilememiştir. Sosyal ve ekonomik veriler henüz mekana yansımamıştır. (24)

Kalkınma Planlarının dondurulmuş belgeler olduğu hiç bir zaman söylenemez. Yerine göre kimi uygulamalar durdurulabilir yumuşatılabilir. Ancak bütün bunların belli gerekçelere, objektif yöntemlerle yapılan değerlendirmelere dayanması gerekir. (25)

İlk Kalkınma Planında Toplum Kalkınması başlığının altında (Köy Kalkınması) sözü de yer almıştır. Nüfusun çoğunluğuna yönelen ve bir umut kaynağı olarak sunulan böyle bir hareketin hiçbir neden gösterilmeden durdurulması, plana ve planlı çalışmalara karşı olan güveni sarsacak bir davranıştır.

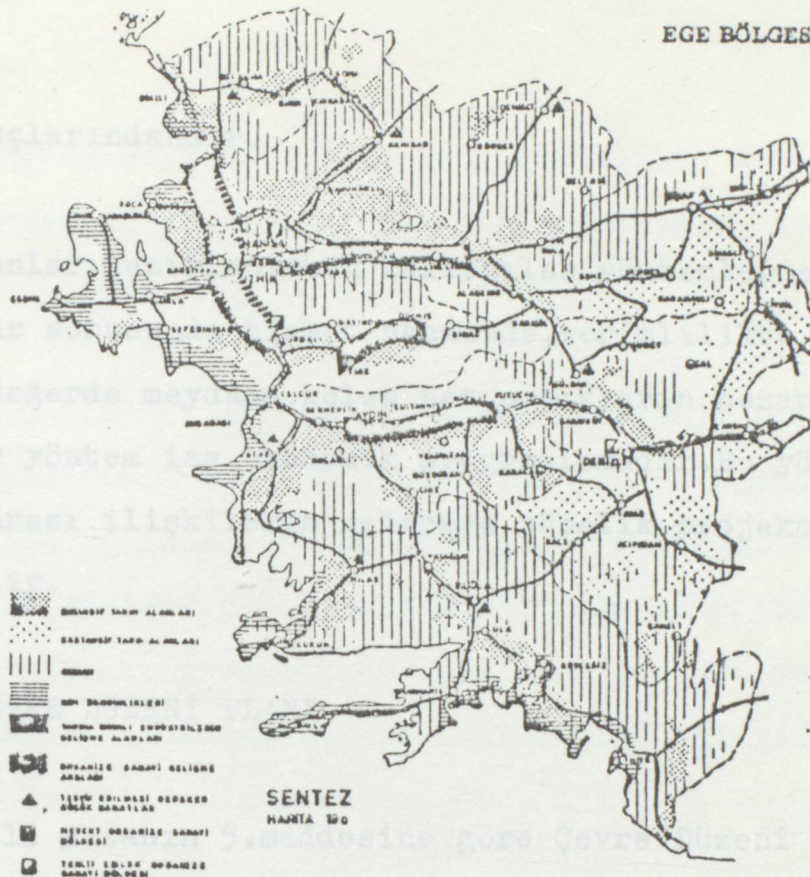
Bu nedenle,ulusal ölçekte hazırlanan planların gerçekçi temellere oturması,ve böylece halkın güvenine,desteğine layık olması gerekmektedir.

II.2.2.BÖLGE PLANLAMA

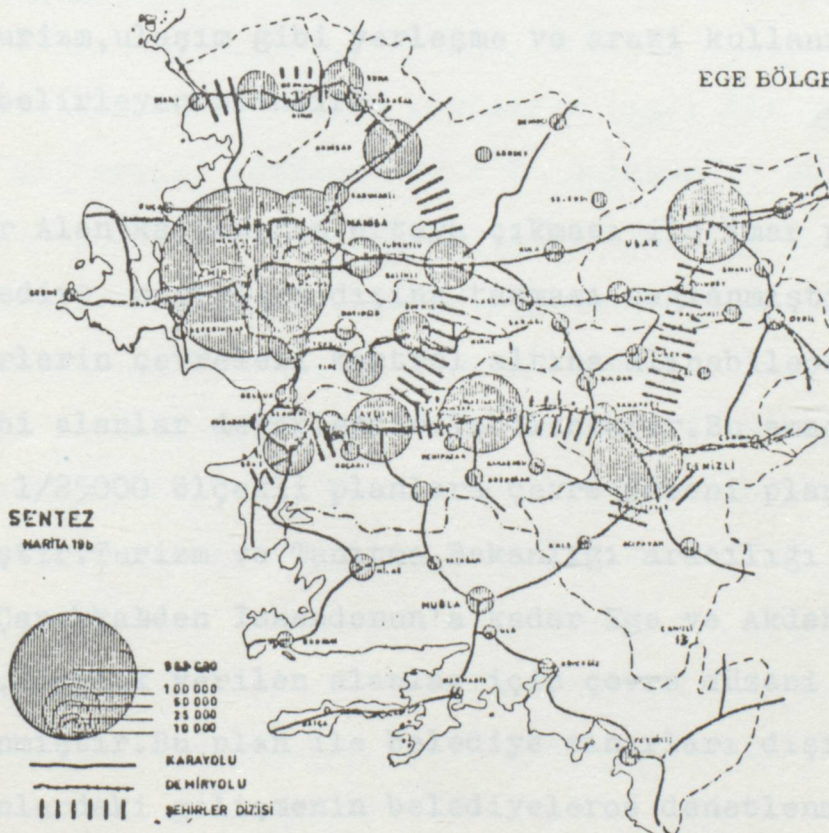
3194 sayılı yasada bölge planları;"sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini,yerleşmelerin gelişme potansiyelini,sektörel hedefleri,faaliyetlerin ve altyapıların dağılımını belirleyen planlardır" diye tanımlanır.Bölge planlarını yapma veya yaptıırma yetkisiDevlet Planlama Teşkilatına verilmiştir.

"Bölge planlaması,ekonomik,sosyal ve fiziksel düzenleme çalışmalarları arasında eşgüdüm sağlamaya elverişli düzeyde bir planlama türüdür."(26)Bölge planları kalkınmak için gerekli ulusal politikaların yerel eylemlere dönüştürülmesini sağlamakla görevlidir.Ülke plan ve politikaları soyut ve genel,yerel planlama eylemleri ise somut niteliklidir.Bölge planları ülkesel planlar ile yerel planlar arasındaki ilişkileri sağlar ve kent planlarının birbirleri ile ilgili bilgileri aktarır.Kent planları için gerekli olan bölgesel kararları getirir.Bölge planları bölgeler arası dengesizlikleri ortaya koymakta ve bunlara çözüm bulmaya çalışmaktadır. Bu tür bir çalışma için ise bölgeler ölçüsünde detaylı araştırmalar ve değerlendirmeler gerekmektedir.Bölgelerin yurt kalkınmasına katkıda bulunmasını sağlamak da bölge planla-

EGE BÖLGESİ

EGE BÖLGESİ

Bölge
Planlama
Çalışmalar
rı

rının amaçlarındandır.

Bölge planları hazırlanırken kullanılan yöntemlerden biri yatırımlar sonucunda hizmet hacminde, verimlilikte ve yaratılan değerde meydana gelen net artışların hesaplanmasıdır. Diğer yöntem ise ekonomik programlamadır. Bu yöntemde bölgelerarası ilişkilerin geleceğe yönelik projeksiyonları elde edilir.

II.2.3.ÇEVRE DÜZENİ PLANI

3194 sayılı yasanın 5.maddesine göre Çevre Düzeni Planı:

Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanım kararlarını belirleyen plandır.

"Mücavir Alan" kavramının ortaya çıkması ile imar planlarının belediye sınırları dışına taşması sağlanmıştır. Böylece şehirlerin çevreleri kontrol altına alınabilecek, doğal ve tarihi alanlar değerlendirilebilecektir. Bu amaçlar ile yapılan 1/25000 ölçekli planlara çevre düzeni planları adı verilmiştir. Turizm ve Tanıtma Bakanlığı aracılığı ile ele alınan Çanakkale'den Iskenderun'a kadar Ege ve Akdeniz kıyılarında, öncelik verilen alanlar için çevre düzeni planları hazırlanmıştır. Bu plan ile belediye sınırları dışında kalan alanlardaki gelişmenin belediyelerce denetlenmesine o-

lanak sağlanmıştır. Bir çeşit ana (nazım) plan niteliğinde olan bu planlar aynen imar planları gibi idari statü içinde uygulanırlar.

Çevre düzeni planı içinde ele alınan koruma, kullanma ve yerleşme alanlarının saptanması ve plan yapımı sırasında bunlara dikkat edilmesi gerekmektedir. Çevre düzeni planlaması ile birden fazla yerleşme bir arada planlanabilir. Bu tür planlar için yatırım programları özellikle altyapı yatırımları büyük önem taşımaktadır. Çevre düzeni planları yatırım programları ile ilişkili olmak zorundadır. (27)

II.2.4. METROPOLİTEN PLANLAMA

Kentleşme olgusunu yaşayan kentlerin hızlı bir gelişme ve büyüme gösterdiği görülmektedir. Bu gelişme ve büyümeler özellikle az gelişmiş ülkelerde idari sınırlar dışında ve plansız olarak gerçekleşmiştir. Böylece kentleri sadece idari sınırları içinde düşünmek ve planlamanın yetersiz olduğu görülmüş ve daha geniş kapsamlı planlama fikri benimsenmiştir. Büyük şehirlerde sınırlar genişletilerek planlama ve düzenlemeler tüm metropol için ele alınmıştır.

"Metropolitan planlama, sınırları içindeki birden fazla yerleşel kuruluşu içeren büyük şehir planlamasıdır." (28) Metro-

politen planlarda genel ulaşım sistemleri, fonksiyon alanları, altyapı hizmetleri dikkate alınırken donatıların dengeli dağılımı da önem kazanmaktadır. Metropoliten plan, fiziki düzenleme açısından çevre düzeni planı esaslarını içerir.

II.2.5.KENT PLANLAMA

Kent planlama ulusal ve bölgesel planların getirdiği kararlar doğrultusunda yerel gereksinmelere yanıt verecek niteliktedir. Kentsel gelişmelere yönelik öneriler kapsar. Kentin gelecekteki toprak kullanımına ait öneriler fonksiyon alanlarının yer seçimi kararları bu alanlar arasındaki ilişkileri sağlayan ulaşım sistemleri kent planının temeli ni oluşturur. Bu tür bir düzenleme çalışmasından önce yapılacak araştırmalar doğrultusunda kentin doğal, iklimsel özellikleri, bu topraklar üzerinde yaşayan nüfusun örf, adet ve gelenekleri, sosyal-ekonomik yapısı, beklentileri dikkate alınmalıdır.

Kent planlamasında önem kazanan ilkelerden biri planlama olayının kısa vadeli değil uzun vadeli olduğunu kabullenmek ve sürekliliğini sağlamaktır. Düzenleme çalışmalarında etaplama önemlidir. Bu etaplar kalkınma planları ve daha büyük ölçekli planların getirdiği kararlara uygun olmalıdır.

Kent planları onaylandıktan sonra uyulması zorunluluğu olan bir yasa niteliği kazanır. Kent planları hizmet getirdiği kişiler, gruplar arasında eşitlik ilkesine uymak durumundadır.

Fiziki düzenleme planları esnek olmalıdır. Düzenlemenin yapıldığı zamanki ekonomik sosyal ve teknik şartlara uygun yapılan planlar bu şartların değişmesi halinde ,yeni gereksinmelere de yanıt verebilecek özellikleri taşımak durumundadır. Bu nedenle plan kendini yeniliyebilmelidir. Ancak, planın sık sık değişmesi de uygulama açısından sakıncalar yaratacaktır. Bu nedenle planlar değişik potansiyellere olanak tanıyacak önerilere sahip olmalıdır. Belli zaman aralıkları ile plan önerilerinin kontrol edilerek ,değişen koşullara göre revizyonunun sağlanması başarı oranını arttırabilecektir.

Fiziki düzenleme planları üç bölüm halinde incelenebilir :

- 1-Ana Plan (Nazım Plan)
- 2-İmar Planı (Düzen Planı)
- 3-Uygulama Planı (Detay Planı)

II.2.5.1.ANA PLAN (NAZİM PLAN)

Ana plan bir kentsel yerleşmenin genellikle 20 yıllık süre

için yerleşme prensiplerini ve gelişmesini ana hatlarıyla veren ve İmar planı (düzen planı)için ön şart teşkil eden plan-
dır.Ana yön ve prensipleri gösterir kesin sınır ve şekil be-
lirlemez.Ana planda ölçü verilmediği için plan üzerinden uy-
gulama yapılamaz.

3194 sayılı yasaya göre Nazım İmar Planı, varsa bölge veya
çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar Ü-
zerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen
ve arazi parçalarının; genel kullanım biçimlerini, başlıca böl-
ge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, ge-
rektiğinde yapı yoğunluğunu, çeşitli yerleşme alanlarının ge-
lişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ulaşım sistemlerini
ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama
imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen
detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün o-
lan plandır.

Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından oluşan İmar plan-
ları ile ilgili kararlar planı yapılacak alanın konumuna göre
farklılık göstermektedir.Eğer planlanacak alan belediye veya
mücadir alan sınırları içinde ise nazım ve uygulama imar pla-
nı ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır.Planları onay-
lama yetkisi bu yasa ile belediye meclisine verilmiştir.Bu
planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tes-
pit edilen ilan yerlerinde bir ay süre ile ilan edilir.Bu

ilan süresi içinde planlara itiraz hakkı vardır.Bu itiraz ve planları inceleyen belediye meclisi onbeş gün içinde kesin karara varmak durumundadır.

C-Planların Alanları

Planlanacak alan belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır.Eğer valilikçe uygun görülürse onaylanır ve yürürlüğe girer.Onay tarihinden itibaren bir ay süre ile ilan edilir. Bu süre zarfında plana itiraz edilebilir.Valilik, yapılan itirazları ve planı onbeş gün içinde inceler ve kesin karara bağlar.

D-Planların Alanı

Ana planların üzerine çizildiği haritalar ölçekli mevcut durumu ve eğimleri gösterir,nitelikte olmalıdır.Ana planlar genellikle I/5000,özel durumlarda ise I/2000 ölçekte çizilmektedir.Genellikle yapılar gösterilmez.Ancak röper teşkil etmesi bakımından bazı binaların belirtilmesi yararlı olabilir. Planlama raporu ana planın tamamlayıcı bir parçası durumundadır.

E-Planların Alanı ve Genel Yapılar

Ana planda:

A- Sınırlar

.İdari sınırlar

.Planlama sınırları

B- Ana ulaşım ağı ve tesisleri

.Demir yolu

.Deniz yolu ve su yolu

.Hava yolu

.Kara yolu

C-Fonksiyon alanları

.Protokol alanı

.Konut alanları(yüksek,orta,düşükyoğunluklu konut alanları, mevcut yapı düzenine uyulacak alan,mevcut yoğunluk ve yapı düzeni düzeltilecek alan vb.)

.Yönetim merkezi

.Ticaret alanı

.Hizmetler alanı

.Küçüksanatlar alanı

.Sanayi alanı

.Depolama alanı

.Yeşil alanlar

.Yapı yasağı olan alanlar vb.

D-Tesis ve kurumlar

.Eğitim ve öğretim kurumları

.Sağlık kurumları

.Önemli resmi ve umumi yapılar

.Dini tesisler

.Genel hizmet tesisleri

.Spor tesisleri

.Turistik,tarihi ve sanat değeri olan tesisler

.Mezarlıklar vb.

E-Alt yapı

.Yüksek gerilim ağı ve tesisleri

.Temiz ve pis su ana ağı ve temizleme noktaları

.Haberleşme tesisleri vb.

II.2.5.2. İMAR PLANI

İmar planı, yerleşmenin gelişmesi, gereksinmelerini karşılaması için gerekenleri ve bunlara ulaşmanın yollarını, yapı düzenini, ulaşım şemasını ana plan kararlarına uygun olarak belirleyen ve hukuki değeri olan plandır. İmar planı uygulama için yerleşme ve yapı düzenini tespit amacına yöneliktir.

3194 sayılı yasa ise Uygulama İmar Planını, "Tastikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olarak uygulama etaplanını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plandır." diye tanımlar.

Son nüfus sayımında, nüfusu 10.000 i aşan yerleşmelerin imar planlarının yaptırımları mecburidir. Son nüfus sayımında, nüfusu 10.000 i aşmayan yerleşmelerde, imar planı yapılmasının gerekli olup olmadığına belediye meclisi karar verir.

Mevcut imar planları yürürlüktedir. İmar planlarında kullanılan ölçek genellikle 1/1000 özel durumlarda ise 1/2000 dir.

İmar planlarının, ana planın kapladığı alanın tümünde yapılması şartı yoktur. Belediyenin görüşü, gereksinmesi ve uygulama programına göre değişik zamanlarda ve etaplar halinde yapılabilir.

İmar planında, her yapının gösterilmesi gerekmez ancak mevcut önemli yapılar ile, plana göre yapılması zorunlu olan yapılar kesin şekilleri ile belirtilmek durumundadır.

İmar planları:

A-Yol, meydan

.Hiza

.Kesit(profil)"önemli hal ve yerlerde)

.Kot "önemli hal ve yerlerde"

B-Yapı adaları:

.Kullanış şekilleri, yerleşme düzeni(konut, ticaret, yönetim sanayi, yeşil saha, vb.)

.Yapı düzeni (yerleşme yoğunluğu, arsa kullanma ve döşeme katsayısı)

.Azami kat adedi, gabari

.Cephe hatları (Azami cephe hattı, uyulması zorunlu cephe hattı)

C-Binalar ve diğer yapılar

SİVAS İMAR PLANI

- Cinsleri (tarihi ve sanat değeri olan yapılar,kamu hizmeti gören yapılar)
- Yapı düzeni (Cephe hatları,katadetleri ya da gabari yüksekliği,yerleşme yoğunluğu)

Mülkiyet sınırları vb. konular.

II.2.5.3.DETAY PLANLARI (UYGULAMA PLANI)

İmar planının getirdiği kararlara bağlı kalınmak koşulu ile yapılması öngörülen uygulama için gerekli ölçü,ayrıntı ve yapı düzenini kesin olarak gösteren planlar detay (uygulama) planlarıdır.

Uygulama planı mevcut durumu ve mülkiyeti gösteren ölçekli (1/1000 ya da 1/500) haritalar üzerine ancak gerek görüldüğü taktirde ve gerekli olan yerler için hazırlanır.Hukuki değer taşımazlar.

Uygulama planı

A-Yol,meydan

- Hiza (Muhafaza edilen hiza,düzeltilen hiza,planlanan hiza)
- Kesit (Kaldırım,taşıt izleri,yeşil band)
- Kot ve ölçüler
- Üst yapı (Durak yerleri,ilan panoları,elektrik tesisatı,trafik işleri,ağaç vb.)
- Altyapı "önemli ve mümkün olan hallerde"(elektir tesisleri,gaz,haberleşme tesisleri,temiz ve pis su tesisleri vb.)

B-Yapı adaları

.Parseller

.Cephe hatları (Azami cephe hattı, Uyulması zorunlu cephe hattı)

.Mülkiyet sınırları vb. kapsar.

III. BÖLÜM

I. DANIYMARKA'DA YASAM KOŞULLARI VE KENTSEL GELİŞME

II. Dünya Savaşı sonrasında diğer ülkelerde olduğu gibi Danimarka'da da büyük ekonomik ve sosyal değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişiklikler yaşam tarzına ve kentsel gelişmelere de yansımıştır.

1960'lı yıllarda Danimarka'da ki yaşam şartlarında önemli gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. Danimarkalı bir ailenin yaşam standartları yükselmıştır. Artık orta sınıf bir aile tek ailelik konut ve bir araba alabiliyor duruma gelmiştir. 6-7 yaşında çocuklar artmakta ve çocuklarına ait konutlarda oturmayı tercih etmektedirler. Böylece aile büyüklüğü 1959 yılında 3.9 iken 1980'de 2.5'e düşmüştür.

60'lı ve 70'li yıllarda 34

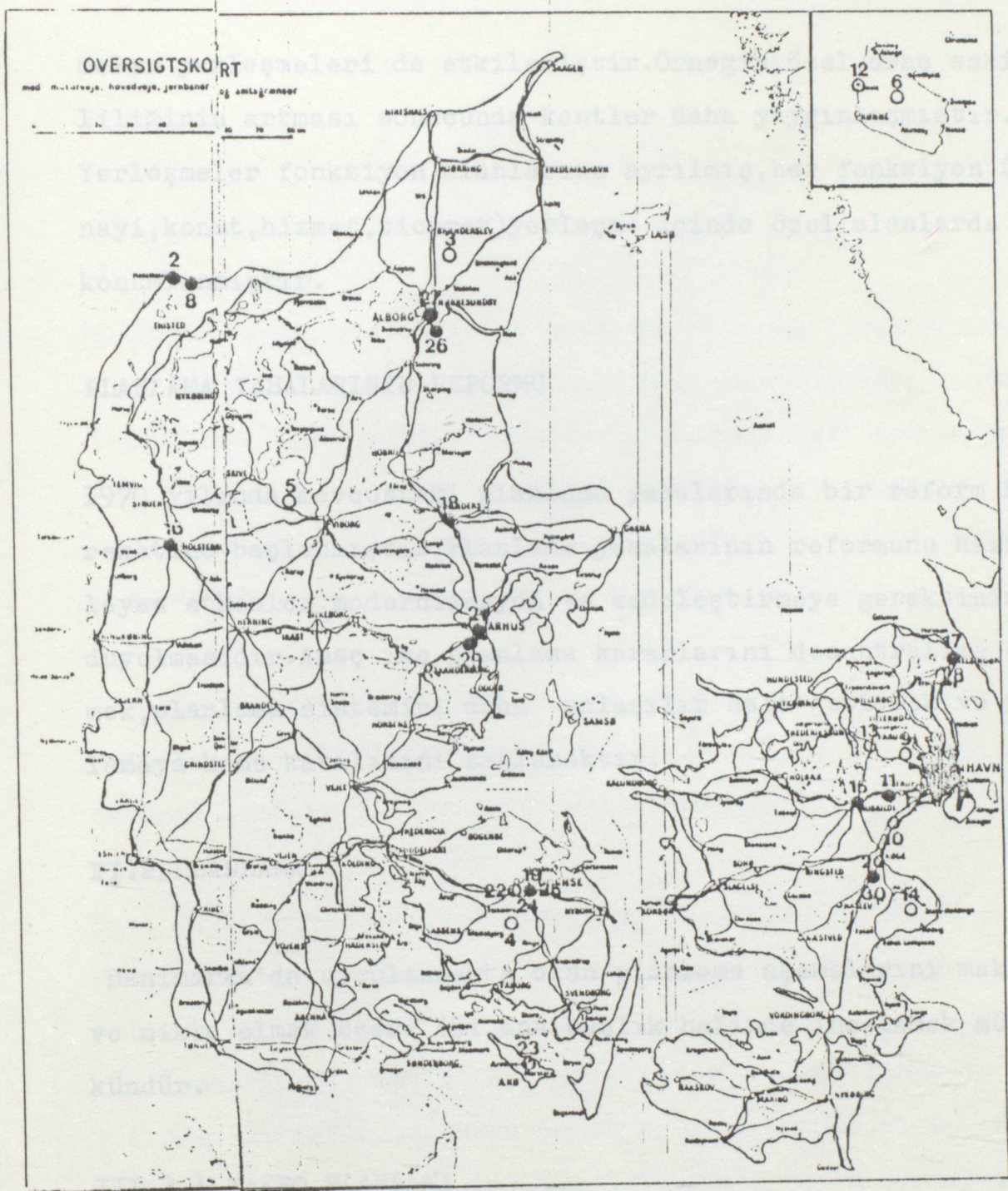
III.BÖLÜM

I.DANİMARKA'DA YAŞAM KOŞULLARI VE KENTSEL GELİŞME

II.Dünya Savaşı sonrasında diğer ülkelerde olduğu gibi Danimarka'da da büyük ekonomik ve sosyal değişiklikler meydana gelmiştir.Bu değişiklikler yaşam tarzına ve kentsel gelişmelere de yansımıştır.

1960'lı yıllarda Danimarka'da ki yaşam şartlarında olumlu gelişmeler yaşanmaya başlanmış,Danimarkalı bir ailenin yaşam standartları yükselmiştir.Artık orta halli bir aile tek ailelik konut ve bir araba alabilecek duruma gelmiştir.Genç nüfus hızla artmakta ve kendilerine ait konutlarda oturmayı tercih etmektedirler.Böylece aile büyüklüğü 1955 yılında 3.9 iken 1980'de 2.5'e düşmüştür.

60'lı ve 70'li yıllarda ekonomik koşullarda yaşanan geliş-

DANIMARKA HARİTASI

meler yerleşmeleri de etkilemiştir.Örneğin,özel araç sahipliğinin artması sonucunda kentler daha yaygınlaşmıştır. Yerleşmeler fonksiyon alanlarına ayrılmış,her fonksiyon (sanayi,konut,hizmet,ticaret)yerleşme içinde özel alanlarda konumlanmıştır.

Makro planlama,Danimarka'da yalnızca Ulusal ölçekte değil

PLANLAMA YASALARININ REFORMU Avrupa ölçeğindedir.Danimarka,

İskandinav Ülkelerinin "Avrupa'ya Açılan Kapısı"durumunda-

1970 yılında mevcuttaki planlama yasalarında bir reform hareketine başlanmıştır.Planlama yasalarının reformunu hazırlayan etkenler,modernizasyon ve sadeleştirmeye gereksinim duyulmasıdır.Amaç ise planlama kararlarını desantralize etmek,planlama sistemini daha anlaşılır hale getirmek ve planlamaya kamu katılımını sağlamaktır.

karayolu ağı ile gerçekleştirilmektedir. (Harita 1)

III.2.PLANLAMA

Hava yolları konusunda da İsveç ve Danimarka hükümetleri s-

Danimarka'da uygulanmakta olan planlama aşamalarını makro ve mikro olmak üzere iki ana başlık halinde incelemek mümkündür.

gısından yeterli kalmakta hende artan uçak sayısı ve hava

III.2.1.MAKRO PLANLAMA

planları için ciddi çevre sorunları yaratmaktadır.Bu nedenlerle görüşmeleri sürdürülen bu pro-

Danimarka'da uygulanmakta olan makro planlama pek çok ülkeninkinden farklıdır.Uluslararası düzeyde (İskandinavya

Daniz yolları, trenleri de taşıma olanağına sahip olduğu ve

Düzeyinde) ve Ulusal düzeyde olmak üzere iki türde gerçekleşmektedir.

III.2.1.1. İSKANDİNAVYA DÜZEYİNDE

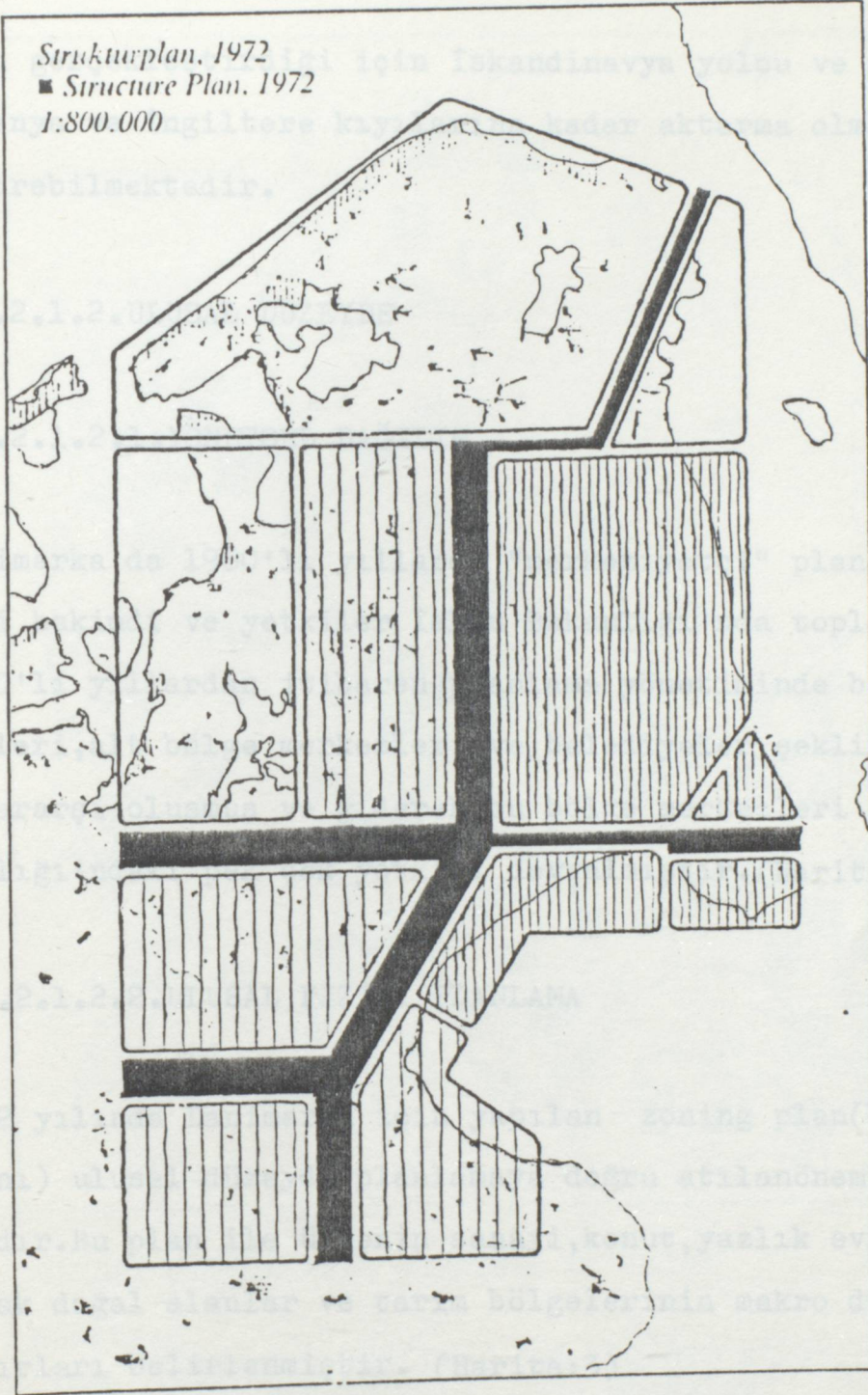
Makro planlama, Danimarka'da yalnızca ülkesel ölçekte değil özel konumundan ötürü İskandinavya ölçeğindedir. Danimarka, İskandinav ülkelerinin "Avrupa'ya Açılan Kapısı" durumundadır. Özellikle İsveç ve Norveç'in Avrupa'ya mal akışı Danimarka üzerinden yapılmaktadır. Bu nedenle bir tür uluslararası düzeyde planlama yapmaya gereksinme duyulmuştur.

Örneğin, karayolları düzeyinde özellikle Kopenhag'da bulunduğu Sealand (Sjælland) adası kuzeyden güneye çok önemli bir karayolu arteri ile geçilmektedir. (Harita :1)

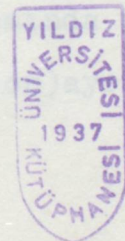
Hava yolları konusunda da İsveç ve Danimarka hükümetleri arasında halen devam eden görüşmelerin olumlu sonuçlanması halinde Saltholm Adası üzerinde yeni bir hava alanı kurulabilecektir. Mevcuttaki Kopenhag havaalanı hem kapasite açısından yetersiz kalmakta hemde artan uçak sayısı ve hava trafiği gelişen konut alanları için ciddi çevre sorunları yaratmaktadır. Bu nedenlerle görüşmeleri sürdürülen bu proje daha da önem kazanmaktadır.

Deniz yolları, trenleri de taşıma olanağına sahip olduğu ve

Strukturplan, 1972
■ Structure Plan, 1972
1:800.000

Harita :1

bunu gerçekleştirdiği için İskandinavya yolcu ve yükleri Almanya ve İngiltere kıyılarına kadar aktarma olmaksızın götürebilmektedir.

III.2.1.2.ULUSAL DÜZEYDE

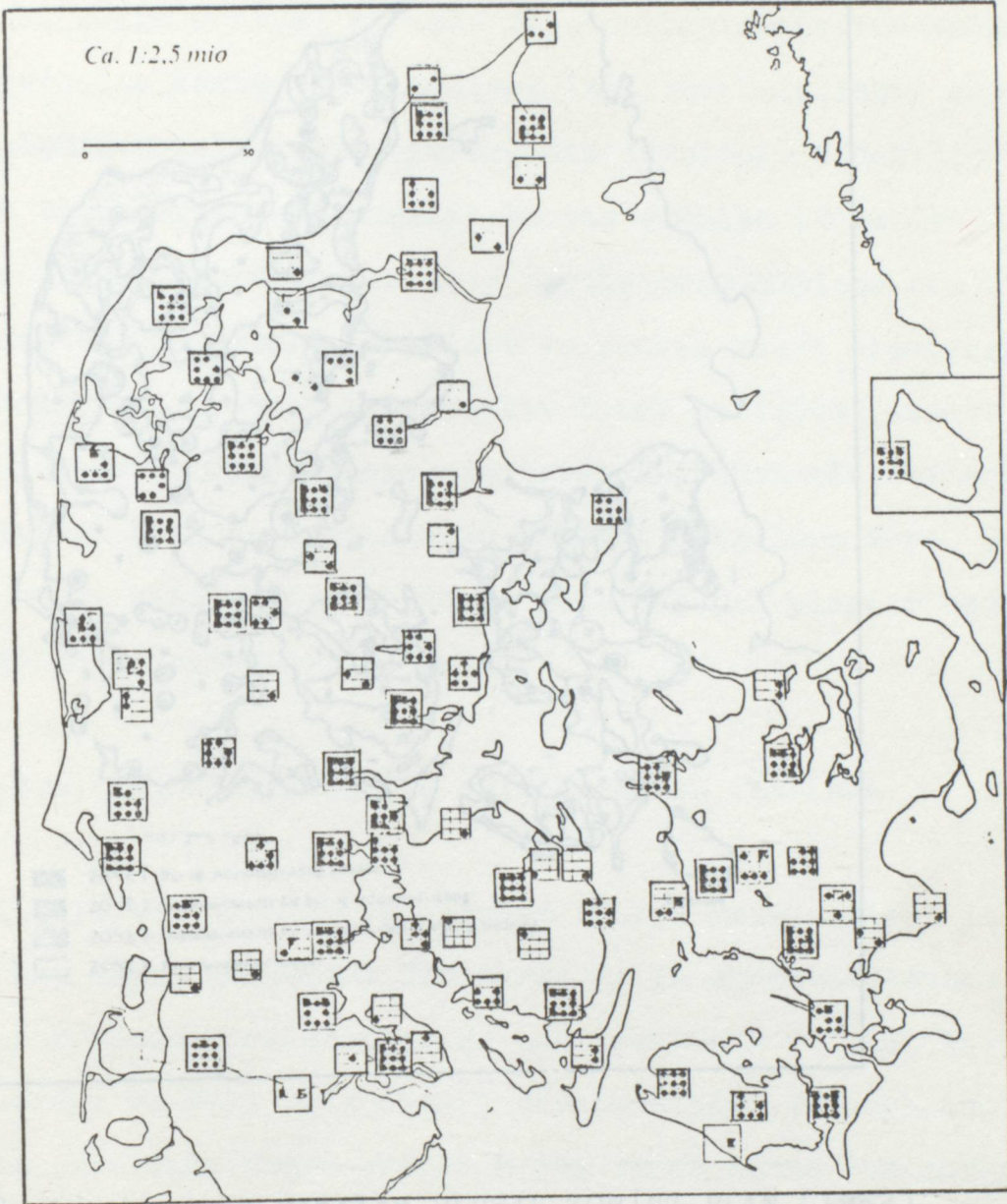
III.2.1.2.1.YÖNETSEL DAĞILIM

Danimarka'da 1960'lı yıllarda "merkeziyetçi" planlama yöntemi hakimdi ve yetkiler İskan Bakanlığı'nda toplanmıştı. 1970'li yıllardan itibaren planlama yönetiminde bölge merkezleri, alt bölge merkezleri ve belediyeler şeklinde bir hiyerarşi oluşmuş ve giderek bu bölge merkezleri İskan Bakanlığı'ndaki pek çok yetkiyi devralmıştır.(Harita:2)

III.2.1.2.2.ULUSAL FİZİKİ PLANLAMA

1962 yılında Danimarka için yapılan zoning plan(bölgeleme planı) ulusal düzeyde planlamaya doğru atılanönemli bir adımdır.Bu plan ile ülkenin sanayi,konut,yazlık evler,korunacak doğal alanlar ve tarım bölgelerinin makro düzeydeki sınırları belirlenmiştir. (Harita:3)

1969 yılında kentsel ve kırsal bölgeler eylemi gündeme geldi.Kentsel ve kırsal bölgeler eylemi kapsamında alanlar, kentsel gelişme planları ile üç bölgeye (zon)ayrılmış ve en

ULUSAL PLANLAMANIN YÖNETSEL DAĞILIMI

Harita:2

1	2	3
4	5	6
7	8	9

1.Gramer okulları	6. 10.000 tüketici için ticaret üniteleri
2.İş okulları	7.4.000 memur
3.Teknik okullar	8.10 memurlu 75 firma
4.Hastahaneler	9.6otobüs güzergahı
5.Emniyet müdürlüğü	

Danimarka için yapılan ULUSAL ZONING PLAN (1962)

Harita:3

Plan mevcut kentsel alanlar ve sanayi gelişmelerini gösterirken bu fonksiyonlar için gelecekte önem taşıyacak alanları da göstermektedir. Plan aynı zamanda yazlık konut alanları ile tarım alanlarını da kapsamaktadır.

içteki bölge kentsel gelişme için kullanılmıştır.Ortadaki bölgede ise kentsel gelişmelere izin verilmez,fakat gerekli görülürse,alanların (gereksinim duyulduğu kadarı)iç bölgeye transferi onaylanabilir.En dışta kalan bölge ise sadece kırsal fonksiyonlar için ayrılmıştır.Böylece tüm ülke kentsel ve kırsal bölgelere ve yazlık konut alanlarına bölündü.Yeni kentsel veya yazlık konut gelişmesi sadece planın böylesi bir gelişmeye adaptasyonu sonucu oluşabilecek ve kırsal bölgedeki alanların kentsel bölgelere veya yazlık konut alanlarına transferi sadece yerel planlar bazında gerçekleşebilecektir.

III.2.1.2.3.SOSYO-EKONOMİK AÇIDAN ULUSAL PLANLAMA

Özellikle,1973'den bu yana artan enerji krizi nedeni ile bozulan dünya ekonomisi Danimarka'da da ekonomik hayata olumsuz yönde etkilemiştir.Şu anda yaklaşık %6 olan işsizlik oranı bu ülke için önemli sayılmaktadır.Yabancı işçilerin yarattığı sosyo-ekonomik yük zaman zaman Danimarka için sorun yaratmaktadır.Bunlar ve bunlar gibi sosyo-ekonomik sorunları ulusal planlama çözmek durumundadır.

III.2.1.3.SEKTÖR PLANLAMA

1970'li yıllarda il meclisleri çok sayıdaki planlama görevlerinin sorumluluklarını üstlendi.Bu sorumluluklardan

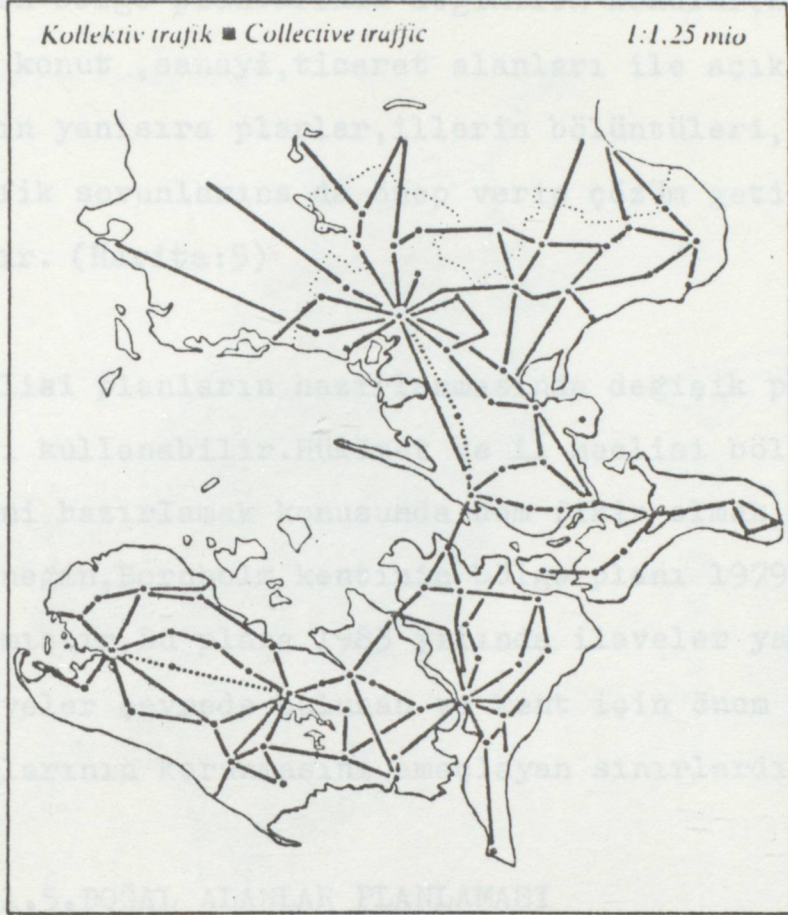
biri de sektörel planlamanın yapılması veya yaptırılması idi.Sektörel planlama yerleşmede bulunan her sektör için yapılmaktadır.Örneğin,1970 yılında il meclislerine planlama görevinin verildiği sektörlerden bazıları;su kaynakları . trafik,hammadde,kültürel alan,ısıtma tesisleri,doğal alanlardır. (Harita:4)

Sektör planlarının koordine edilmesi oldukça güç bir iştir ve bu görev bölge planlarına düşmektedir.Bölge planları sektör planlarını birbirleri karşısında dengeleyecek nitelikte olmalıdır.Böylece bölge planlarının daha gerçekçi olması da sağlanmış olacaktır.

III.2.1.4.BÖLGE PLANLAMA

1958 yılında bölgesel gelişme eylemi için bir hareket oluşmuştur.Bu hareketin amacı ülkenin çeşitli bölgelerinde izlenen ve giderek daha da artan yaşam şartlarındaki farklılaşmayı azaltabilmek içinçevresine uyum sağlayamamış sanayi gelişmelerini ıslah etmektir.

Bölge planlama sadece arazi kullanım ile ilgili değildir aynı zamanda geniş bir planlama (kapsamlı) anlayışına da sahip olmalıdır.Bölge planlarında doğal kaynakların değerlendirilmesi birbirleri karşısında dengelenir.Plan yapımında politikacılar,organizatörler,ve şehir halkı da söz sahibidir.

Harita: 4

1980 yılında Størstroem ili için yapılan
sektör planlarından KOLLEKTİF ULAŞIM PLANI

Yerleşme merkezleri

— Bölgesel otobüs güzergahları

..... Bölgesel demiryolu güzergahları

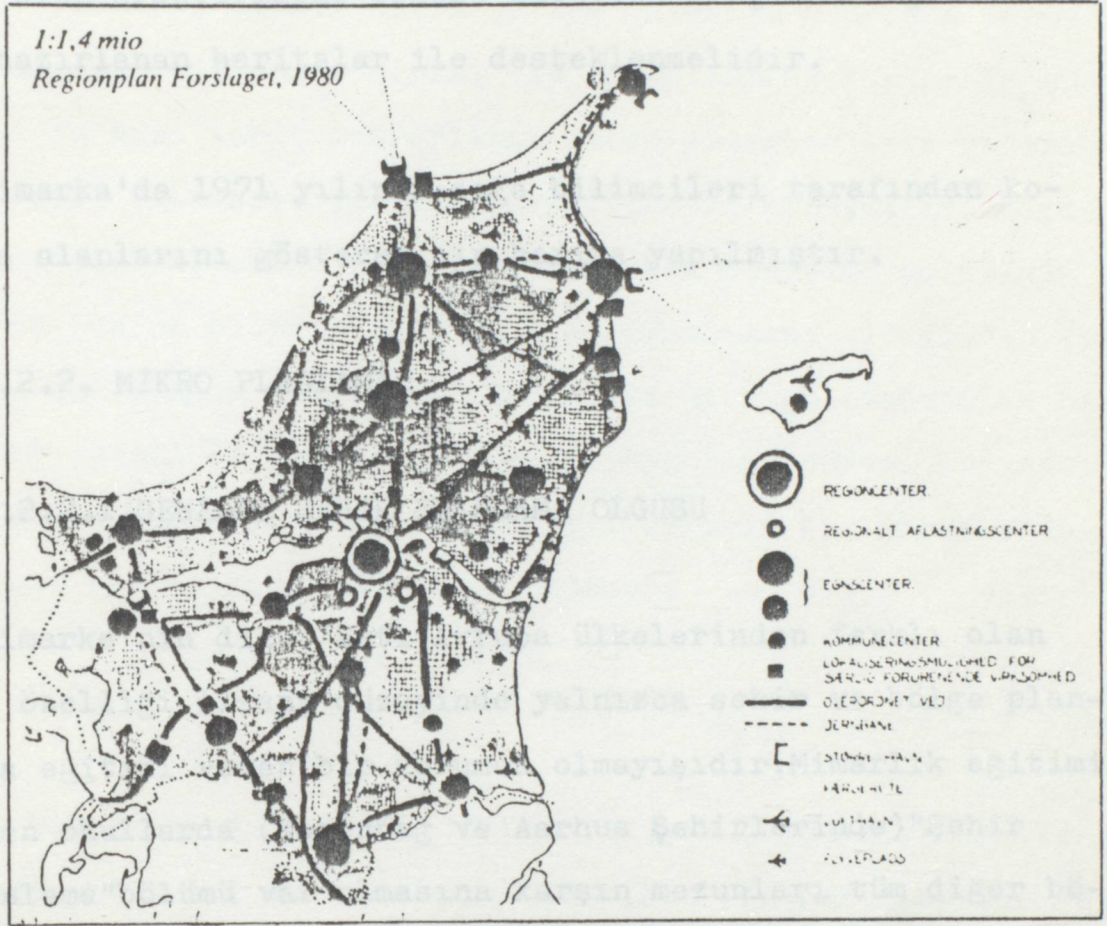
Önerilen bölge planlarında değinilen konular,kentsel modeller konut ,sanayi,ticaret alanları ile açık alanlardır. Bunların yanısıra planlar,illerin bölüntüleri,enstitüler ve trafik sorunlarına da öne verip çözüm getirmeye çalışmaktadır. (Harita:5)

İl meclisi planların hazırlanmasında değişik planlama modelleri kullanabilir.Hükümet ve il meclisi bölgesel plan eklerini hazırlamak konusunda hem fikir olmak durumundadırlar.Örneğin,Bornholm kentinin bölge planı 1979 yılında onaylanmıştır.Bu plana 1983 yılında ilaveler yapılmıştır. Bu ilaveler çevrede bulunan ve kent için önem taşıyan su kaynaklarının korunmasını amaçlayan sınırlardır.

III.2.1.5.DOĞAL ALANLAR PLANLAMASI

Planlama ile insanlar,barınma,çalışma,ulaşım gibi çeşitli fonksiyonlar için çözüm ararken aynı zamanda rekreasyonel faaliyetlerine de yanıt verebilmelidir.Gelecekle ilgili olan planlama,doğal tarihi ve kültürel tarihi koruyabilmelidir.Bu nedenle bölgesel koruma planları,sektör planları ile eş niteliklerde hazırlanmalı ve geniş kapsamlı fiziksel planlamanın bir parçası olabilecek özelliklere sahip olmalıdır.

İllerin ve bölgelerin doğa koruma planları daha önce yapıl-

BÖLGE PLANI (1980)

Harita :5

Önerilen Bölgesel Planda Aalborg kenti bölgesel merkez olarak belirlenmiş, 4 büyük, 11 küçük kasaba da alt bölge merkezleri durumundadır. Daha sonra sıralama belediye merkezlerine kadar inmektedir.

miş olan araştırmalar sonucu edinilen bilgiler doğrultusunda hazırlanan haritalar ile desteklenmelidir.

Danimarka'da 1971 yılında doğa bilimcileri tarafından koruma alanlarını gösteren bir harita yapılmıştır.

III.2.2. MİKRO PLANLAMA

III.2.2.1. GENELDE ŞEHİR PLANLAMA OLGUSU

Danimarka'nın diğer Batı Avrupa ülkelerinden farklı olan bir özelliği lisans düzeyinde yalnızca şehir ve bölge planlama eğitimi veren bir kurumun olmayışıdır. Mimarlık eğitimi veren okullarda (Kopenhag ve Aarhus Şehirlerinde) "Şehir Planlama" bölümü var olmasına karşın mezunları tüm diğer bölümlerin mezunları gibi (iç mimar, peyzaj, restorasyon, mimarlık) mezunları gibi Yüksek Mimar diploması almaktadır. Kısacası Danimarka'da şehir planları Mimar-Şehir Plancıları tarafından yapılmaktadır. Bunun sonucunda fiziksel/mekansal düzenlemeler ağırlıklı olmaktadır.

1970'lerin ortalarından itibaren kent coğrafyacısı, ekonomist istatistik uzmanı ve sosyologları imar planlarında danışman olarak kullanma eğilimi yaşanmaktadır. Bunun sonucunda bugün bir takım çalışması gerçekleşmektedir, fakat yine de mimar-plancı konut alanlarında bahçelerin çit detayına kadar inmektedir.

İmar planları ihaleleri, firma ile belediye arasında yapılacak işin adam/saat birimi ile hesaplanarak toplam iş süresi ve bazı sabit masrafların (büro giderleri, yol giderleri v.b.) eklenmesi ile bulunacak ücretle anlaşmaları biçiminde yürütülmektedir. Böylece işin hem denetimi kolaylaşmakta hem de plancı emeğinin tam karşılığını aldığından kalite çok yüksek olmaktadır. Danimarka'da uygulamada olan bir kural gereği 20 yıllık imar planı uygulama süresi boyunca da yerel belediye plan müellifliği belirli bir ücretle danışman olarak kabul etmek zorundadır.

III.2.2.2. FİNGER PLAN (PARMAK PLANI)

Bir plancının deyişi ile 'Danimarka çok büyük bir başı taşıyan cılız bir gövdeye benzetilebilir'. Bu pek yanlış da değildir; zira yaklaşık 5 milyon nüfusun, yine yaklaşık 1/3'ü başkent ve çevresinde yaşamaktadır (29)

Bu durumu daha 1940'larda görebilen mimar plancılar ve politikacılar, bölge planlama kapsamında şehrin merkezinden Sealand adasının kuzeyinden-güneyine doğru yayılan gelişme eğilimlerinin adeta el ayasından çıkan parmaklar gibi olduğunu da farketmişlerdir.

Böylesine hazır bir yerleşme dokusunun doğayı/yeşili şehir merkezine dek getirebilmek için uygunluğu da ortaya çıkan

dünya şehir plancılığı literatürüne 1947 yılından itibaren giren Finger (Parmak)plan modeli yaratılmıştır. (Harita :6)

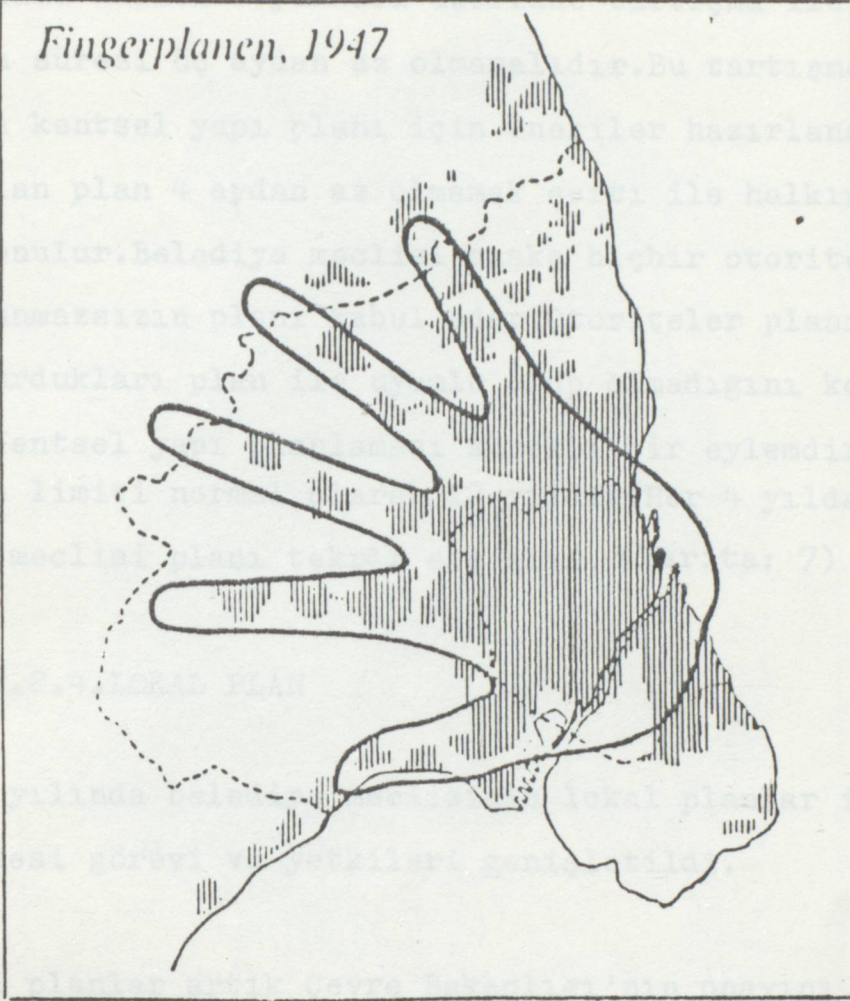
Makro düzeyde sözü edilen ve Sealand adasını kuzeyden güneye geçen devlet karayolu her ne kadar bu parmakları ilkesel olarak biraz zedeledi ise de,genelde hala parmaklar aralarında yeterli rekreatif alanlar ile doğal nitelikleri yönünden korunan,kullanıma açık olmayan (orman,akarsu,göl vb.) doğa parçalarını da içermektedir.

Finger planda güneye yönelik parmaklar özellikle en sonuncusu,hem merkezi iş alanlarına yakınlığı,hem yol kapasitesi yönünden,en büyük nüfus oranını taşıyacak düzeyde planlanmıştır.Yeni kent niteliği taşıyan Albetslund yerleşmesi ile birlikte bu parmak yaklaşık 250.000 nüfusa göre planlanmış ve 1970'leden bugüne dek bu hedefe ulaşılmıştır.

III.2.2.3.KENTSEL YAPI PLANLAMASI

Kentsel yapı planlaması belediye meclisi ile kent halkının işbirliği ile hazırlanır.Bu planlar kentin fiziki,ekonomik ve sektörel planlarının çatısını oluşturabilecek niteliktedir.Yapı planları,konut ve çalışma alanları,ulaşım sistemleri,kültürel tesisleri ve rekreasyon amaçlı alanları ile kentsel faaliyetlerin dolayısıyla kentlerin gelişmesini sağlamaya yöneliktir.

Fingerplanen, 1947

FINGER PLAN

Harita:6

Kent, el ayasında kurulmuş parmaklar ise gelişme alanları tarafından oluşturulmuştur. Parmaklar arasında kalan açık alanlar ise rekreatif amaçla korunmuştur.

Planlama halkın beyanları üzerinde tartışma ile başlar.Tartışma süresi üç aydan az olmamalıdır.Bu tartışmalar sonucunda kentsel yapı planı için öneriler hazırlanabilir.Oluşturulan plan 4 aydan az olmamak şartı ile halkın denetimine sunulur.Belediye meclisi başka hiçbir otoritenin onayına sunmazsınızın planı kabul eder.Otoriteler planın,kendi oluşturdukları plan ile uyumlu olup olmadığını kontrol ederler.Kentsel yapı planlaması sürekli bir eylemdir.Plan için zaman limiti normal olarak 12 yıldır.Her 4 yılda bir belediye meclisi planı tekrar ele alır. (Harita: 7)

III.2.2.4.LOKAL PLAN

1977 yılında belediye meclisinin lokal planlar için öneri üretmesi görevi ve yetkileri genişletildi.

Lokal planlar artık Çevre Bakanlığı'nın onayını beklemek durumunda kalmıyacaktır.Belediye meclisleri local planları kendileri onaylar ve il meclisleri sadece önerilerin bölgesel ve kentsel yapı planı ile uygunluğunu kontrol eder.Hernakadar belediye meclisleri yerel planlarını kabul etme yetkisine sahip iselerde,bunu Çevre Bakanlığı'nın onayı olmaksızın yapamazlar.

Lokal planlar oldukça farklı konular hakkında bilgileri

KENTSEL YAPI PLANI

Harita:7

kapsarlar.(Örneğin,binalar,parklar ve bahçeler,yeni bina konstrüksiyonları,kentsel yenileme ve koruma)Lokal planlar fiziksel,yasal ve yönetsel işlerle (örneğin,diğer planlamalar ile ilişkileri)ilgilidir.Bir local plan yeni binaların kullanılmaya açılmadan önce bazı kesin kurallara uymasını sağlamak durumundadır.Lokal planlar arazi sahiplerinin bağlayıcılarıdır.

İlişkileri sağlamalı ve kentlerin birbirleri hakkında bilgi edinmesine yardımcı olmalıdır.

Bölge planları ile bölgeler arası dengesizliklere çözüm aranmalı ve bölgelerin yurt kalkınmasına katkıda bulunmaları sağlanmalıdır.

Bölge planları ile doğal kaynakların en iyi şekilde değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Çevre düzeni planları ile koruma,kullanma ve yerleşme alanları tespitmalı ve planlama çalışmaları bu verilere uygun olarak yapılmalıdır.

Çevre düzeni planları ile yatırım programları içtihatlı olarak yapılmalıdır.

Kent planları ancak öncelikle böylece değişik şartlara uyum

SONUÇLAR

•Ülke planlama fiziki planlamaya da içerecek nitelikte hazırlanmalı ve ekonomik planlama ile mekan boyutu birlikte düşünülmelidir.

•Bölge planları ülkesel planlar ile yerel planlar arasındaki ilişkileri sağlamalı ve kentlerin birbirleri hakkında bilgi edinmesine yardımcı olmalıdır.

•Bölge planları ile bölgeler arası dengesizliklere çözüm aranmalı ve bölgelerin yurt kalkınmasına katkıda bulunmaları sağlanmalıdır.

•Bölge planları ile doğal kaynakların en iyi şekilde değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

•Çevre düzeni planları ile koruma,kullanma ve yerleşme alanları saptanmalı ve planlama çalışmaları bu verilere uygun olarak yapılmalıdır.

•Çevre düzeni planları ile yatırım programları işbirliği içinde olmalıdır.

•Kent planları esnek olmalı böylece değişen şartlara uyum

sağlayabilmelidir.

.Kent planları Danimarka'da olduğu gibi belli zaman aralıkları ile incelemeye alınmalı,değişen koşullara göre revizyonu yapılmalıdır.

.Özellikle hızlı kentleşmenin,göçün ve hızlı nüfus artışının yaşandığı bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde planların projeksiyon süreleri kısaltılmalıdır.

.İmar planları yapıldıktan sonra denetleme ve uygulama görevi de plan müellifi tarafından yapılmalıdır.Böylece planın uygulanması aşamasında karşılaşılan sorunların çözümü daha kolaylaşacak ve daha sağlıklı mekanlar yaratılması sağlanacaktır.

.Kent planları hizmet ettiği kişilere veya gruplara eşit olanaklar tanınmalıdır.

.Planlama çalışmalarına halkın katılımı sağlanmalı,onlardan gelecek öneriler dikkate alınmalıdır.

.Bütün planlama kademelerinin birbirleri ile ilişkileri sağlanmalıdır.

.Her planlama kademesinde gerekli olan doğru ve eksiksiz bilgilerdir.Bunların temini ise ülkemiz şartlarında oldukça güç hatta zaman zaman olanaksızdır.Bilgi birikiminin ve bilgi alış-verişinin sağlıklı ve daha kolay hale getirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- 1-ÇETİNER, Aytan; Türkiye'de İmar Planlama Eylemleri ve Dayanması Gereken Bilimsel Kurallar, İTÜ. Gümüşsuyu 1965, s.1.
- 2-GÜREL, Sümer; Kent Planlamasına Giriş ve Çevre Kavramı, ODTÜ Mimarlık Fakültesi yayın No:14 Ankara 1970, s.4-8
- 3-YAVUZ, Fehmi; Şehircilik, Sevinç Matbaası, Ankara, 1962
- 4-TEKELİ, İlhan; TÜRKİYE'DE İMAR PLANLAMASI, "Türkiye'de kent Planlamasının tarihsel kökleri", ODTÜ. ŞBP. Bölümü Ankara, 1980, s.29.
- 5-TEKELİ, İlhan; a.g.e, s.36
- 6-TEKELİ, İlhan; a.g.e, s.37
- 7-TEKELİ, İlhan; a.g.e, s.39
- 8-TEKELİ, İlhan; a.g.e, s.50
- 9-TEKELİ, İlhan; a.g.e, s.51
- 10-TEKELİ, İlhan; a.g.e, s.57
- 11-TEKELİ, İlhan; a.g.e, s.67
- 12-KILINÇASLAN, İsmet; Kentleşme Sürecinde Ekonomik ve Mekansal Yapı İlişkileri, İTÜ. Mimarlık Fakültesi, 1981

- 21-YAVUZ, Fehmi; GERAY Cevat; KELEŞ Ruşen; a.g.e. s.39
- 13-BÖLEN, Fülin; "Son 25 Yıla Genel Bakış", Şehirciliğin son
22-AYAN, Harut; 25 Yılı Semineri, İTÜ.Mimarlık Fakültesi 1984,
s.3
- 14-BÖLEN, Fülin; a.g.e. s.3
- 15-KELEŞ, Ruşen; "Son 25 Yılda Kentleşme Politikalarımız" Şehir-
ciliğin Son 25 Yılı Semineri , İTÜ.Mimarlık Fa-
kültesi, 1984
- 16-KELEŞ, Ruşen; a.g.e. s.14
- 17-BÖLEN, Fülin; a.g.e. s.5
- 18-YAVUZ, Fehmi; GERAY Cevat; KELEŞ Ruşen; Şehircilik Sorunlar-
Uygulama ve Politika, Ankara Üniversitesi Si-
yasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No:412,
1978, s.47
- 19-DEVELİOĞLU, Yusuf; "Sosyal Sistemler ve Planlamanın İşlevi:
Ülke Düzenleme ve Planlama", Ülke Ölçeğin-
de Planlama ve Düzenleme Sorunları Kolok-
yumu, MSÜ.Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1984,
s.73
- 20-YAVUZ, Fehmi; GERAY Cevat; KELEŞ Ruşen; a.g.e. s.57

- 21-YAVUZ, Fehmi; GERAY Cevat; KELEŞ Ruşen; a.g.e. s.59
- 22-AYAN, Mesut; "Türkiye'de Konut Politikası ve Toplu Konut Yasasının Geleceği", Şehirciliğin Son 25 Yılı Semineri, İTÜ.Mimarlık Fakültesi, 1984, s.144-145
- 23-ATEŞ, Nilgün; TALU, Nuran; "Ülke Ölçeğinde Fiziksel Planlama ve Ulusal Çevre Politikası", Ülke Planlama ve Düzenleme Sorunları Kolokiyumu, MSÜ.Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1984, s.43
- 24-ÇETİNER, Aytan; Şehir Planlamasında Çalışma Yöntemleri ve İfade Teknikleri, İTÜ.Mimarlık Fakültesi, 1979 s.42.
- 25-YAVUZ, Fehmi; GERAY, Cevat; KELEŞ, Ruşen; a.g.e. s.63
- 26-ÇETİNER, Aytan; a.g.e. s.46
- 27-ÇETİNER, Aytan; a.g.e. s.51
- 28-ÇETİNER, Aytan; a.g.e. s.55-56
- 29-GÜREL, Sümer; Kent Planlama Kuram ve Uygulaması, DEÜ.Müh.Mim. Fak.İzmir, 1984, s.104

SVENSSOR,Ole

BISGAARD,Holger;Danish Town Planning Guide, The Ministry of
The Environment;The National Agency for Physical
Planning The Danish Town Planning Institute,
Kopenhagen,May 1981.

OZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Müjde Yavuz
Doğum Yeri ve Yılı : İstanbul, 1963

EĞİTİM DURUMU

İlk Öğrenim : Bahariye İlkokulu, Kadıköy (1970-1975)
Orta Öğrenim : Kadıköy Anadolu Lisesi, (1975-1982)
Yüksek Öğrenim : Yıldız Üniversitesi, İst (1982-1986)

MESLEKİ ÇALIŞMALAR

- 1987'den beri Yıldız Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlama
Bölümü, Kentsel Tasarım Bilim Dalı Araştırma Görevlisi.

